

Тема: Ринок праці.

Ринок праці — це система суспільних відносин, пов'язаних із наймом і пропозицією праці, також це — економічний простір (сфера працевлаштування), де взаємодіють покупці та продавці послуг праці.

Вакансії — вільні робочі місця на підприємствах, в організаціях та установах, для яких роботодавці шукають працівників.

Ставка зарплати — сума винагороди за послуги праці, що сплачується або за одиницю робочого часу, або за нормовану кількість виробленої продукції (роботи).

професія - рід трудової діяльності, занять, що вимагають певної підготовки (менеджер, психолог, соціолог і т.д.).

спеціальність - Вид занять в рамках однієї професії, більш вузька класифікація роду трудової діяльності, яка вимагає конкретних знань, умінь і навичок, набутих завдяки фаховій освіті і забезпечують постановку і вирішення окремих класів професійних завдань (наприклад, менеджер по персоналу, менеджер з маркетингу).

фахівці: працівники, чий розумову працю відрізняється професійною змістовністю, складністю і інтелектуальністю і вимагає для свого виконання спеціальної підготовки в залежності від рівня освіти (вищу або середню спеціальну освіту). Працівники цієї категорії розробляють на основі своїх спеціальних знань варіанти вирішення окремих конкретних функціональних питань виробничого або управлінського характеру. Класифікуються відповідно до функцій управління і спеціальною підготовкою: інженери, економісти, бухгалтери, юристи, технологи та ін.)

Кваліфікація. Розрізняють кваліфікацію роботи і кваліфікації. Працівника. Кваліфікація роботи - це характеристика даного виду роботи, що встановлюється за ступенем складності, точності і відповідальності. Зазвичай визначається розрядом відповідно в тарифно-кваліфікаційного довідника. Має важливе значення для встановлення тарифних ставок робітникам і посадових окладів службовцям.

Кваліфікація працівника - Це ступінь і вид професійної навченості, необхідні для виконання конкретного виду роботи. Встановлюється у вигляді розряду або категорії.

Посада управлінська - Первинний структурний елемент в органах управління, визначається встановленими завданнями, правилами і відповідальністю. У кваліфікаційному довіднику містяться кваліфікаційні характеристики посад керівників, фахівців, службовців. Найменування посад є основою розробки схем посадових окладів, штатних розкладів, посадових інструкцій та інших організаційно-регламентуючих документів.

Можна виділити посади штатні, вакантні, провідні, керівні, спеціальні, технічні та ін.

Підприємства, організації, установи усіх форм власності, що мають вільні робочі місця — вакансії, купують послуги праці, наймаючи на роботу працівників.

Як визначається рівень оплати праці

Виокремлюють дві основні форми оплати праці: погодинну і відрядну.

Погодинна	Відрядна
Сума зарплати (СЗП) обчислюється залежно від кваліфікації і фактично відпрацьованого часу	Сума зарплати (СЗП) залежить від обсягів виготовленої продукції
$\text{СЗП} = \text{ставка зарплати за одну годину} \times \text{відпрацьований час}$	$\text{СЗП} = \text{нормативна ставка зарплати} \text{ — обсяг} \times \text{виготовленої продукції}$
Ставка зарплати встановлюється за одну годину	Ставка зарплати встановлюється у вигляді норми плати за певну кількість продукції

За наведеним механізмом нараховується основна заробітна плата.

Однак кожен працівник може отримувати ще й додаткову заробітну плату, яка нараховується до основної у вигляді премій, різних надбавок тощо. Таким чином кінцева сума нарахованої зарплати може бути значно більшою, аніж за основним окладом, і різною, навіть у працівників, що виконують однакову роботу.

На руки працівник отримає зарплату за вирахуванням всіх податків та обов'язкових платежів, така кінцева сума оплати називається отриманою або чистою зарплатою.

Окрім зарплати, підприємства своїм працівникам можуть пропонувати також соціальний пакет.

Складові фонду оплати праці :

Основна заробітна плата. Це — винагорода за виконану роботу відповідно до встановлених норм праці (норми часу, виробітку, обслуговування, посадові обов'язки). Вона встановлюється у вигляді тарифних ставок (окладів) і відрядних розцінок для робітників та посадових окладів для службовців.

Додаткова заробітна плата. Це — винагорода за працю понад установлені норми, за трудові успіхи та винахідливість і за особливі умови праці. Вона включає доплати, надбавки, гарантійні і компенсаційні виплати, передбачені чинним законодавством; премії, пов'язані з виконанням виробничих завдань і функцій.

Інші заохочувальні та компенсаційні виплати. До них належать виплати у формі винагород за підсумками роботи за рік, премії за спеціальними системами і положеннями, компенсаційні та інші грошові і матеріальні виплати, які не передбачені актами чинного законодавства, або які провадяться понад встановлені зазначеними актами норми.

Мінімальна заробітна плата — це законодавчо встановлений розмір заробітної плати за просту, некваліфіковану працю, нижче якого не може

встановлюватися оплата за виконану працівником місячну норму робіт (Кодекс законів про працю України, Закон України "Про оплату праці").

Домашня робота :

1. Зробити конспект уроку, виписавши основні терміни, їх розуміти.
2. Напишіть есе за темою «Якою я бачу свою майбутню професію?»
3. Складіть своє резюме для отримання роботи в компанії